

ὕπὸ τῶν Γάλλων, καταλαβόντων τὰς Ἰονίους νήσους, ὁ λαὸς ἀποκτήσας τὴν ἐλευθερίαν του, ἐξέεπασε κατὰ τῶν ἀρχόντων καὶ ἐξεδικεῖτο αὐτοῦ; ἔσον ἡδύνατο, προβάς εἰς παντοίας ἐναντίον των κακώσεις. Ἀλλὰ κατὰ τὸ 1799 οἱ Ρῶσοι ἐκδιώξαντες τοὺς Γάλλους ἐκ τῶν Ἰονίων νήσων κατέλαβον αὐτὰς καὶ ἐπανέφερον τοὺς ἀριστοκράτας ἢ ἀρχοντας εἰς τὴν προτέραν ἰσχύν των· οὗτοι δὲ προέβησαν εἰς ἀντεκδικήσεις ἐναντίον τοῦ λαοῦ, χρησιμοποιοιθέντος πολλάκις καὶ τοῦ ρωσικοῦ κρυπτοῦ. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν πολιτικῶν τούτων περιπετειῶν ἐγράφησαν τὰ περισσότερα τῶν ποιημάτων Ζακυνθίων τινῶν ποιητῶν, οἱ ὅποιοι ἀντεπροσώπευον τὰς δύο μερίδας.

Τὰ ποιήματα ταῦτα δὲν ἔχουν σπουδαίαν λογοτεχνικὴν ἀξίαν. Εἶναι ὅμως γνήσιον γέννημα τῆς ἐποχῆς καὶ ἀποτελοῦν ζωηρὰν εἰκόνα τῆς κοινωνίας, εἰς τὸ μέσον τῆς ὁποίας ἐγράφησαν, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὸ ἔργον τῶν ἄλλων λογίων, τῶν γραψάντων εἰς τὴν ἀρχαίαν γλῶσσαν, τὸ ὅποιον εἶναι ὅμοιον κατὰ πάντα πρὸς τὸ ἔργον τῶν ἀρχαιογλώσσων λογίων ἄλλων ἑλληνικῶν χωρῶν, ἤτοι εἶναι ἢ παρωδία τοῦ κλασικισμοῦ ἢ θεολογικόν. Τὰ στιχορρηγήματα τῶν ὀλίγων αὐτῶν ποιητῶν εἶναι αἰσινεῖ ὁ πρόδρομος τῆς ποιητικῆς ἐκδηλώσεως, ἢ ὁποία ἐσημειώθη μετὰ εἴκοσι καὶ πλεον ἔτη εἰς τὴν Ζάκυνθον καὶ τὰς ἄλλας Ἰονίους νήσους.

Ἐκ τῶν Ζακυνθίων αὐτῶν ποιητῶν, οἱ ὅποιοι ἀνήκουν κατὰ τι καὶ εἰς τὸν 19ον αἰῶνα, τὴν πρώτην θέσιν κατέχει ὁ Ἀντώνιος Μαρτελάος. Ἐγεννήθη οὗτος εἰς τὴν Ζάκυνθον κατὰ τὸ 1754 καὶ ἀνήκεν εἰς οἰκογένειαν εὐγενῶν. Ὁ πατήρ του Ἀντώνιος ἦτον ἱερεὺς καὶ εἶχεν ἰδιόκτητον ἐκκλησίαν. Τούτου ἕνεκα καὶ ὁ γεννηθεὶς μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ υἱὸς (διὸ καὶ ὠνομάσθη Ἀντώνιος) προωρίζετο διὰ τὸ ἱερατικὸν ἐπάγγελμα, ἀλλ' ὅταν ἐνηλικιώθη προετίμησε νὰ μὴ γίνῃ κληρικός καὶ νὰ ἐπιδοθῇ εἰς τὸ ἔργον τοῦ διδασκάλου. Μαθητεύσας πλησίον τοῦ διδασκόντος κατὰ τὸ 1770 εἰς τὴν Ζάκυνθον Παναγιώτου Πιλαμᾶ ἐξέμαθε τὴν ἀρχαίαν ἑλληνικὴν καὶ ὑπὸ ἄλλους διδασκάλους τὴν λατινικὴν καὶ ἰταλικὴν. Ἐνεκα τῆς μορφώσεώς του ταύτης ἦτο φανατικὸς σχεδὸν ὁπαδὸς τῆς ἀρχαίας γλώσσης· ἀλλ' ἐπειδὴ, ὡς ἔλεγεν, ἤθελε νὰ τὸν ἐννοῆ καὶ ὁ λαός, ἔγραφε συνήθως εἰς τὴν λαϊκὴν γλῶσσαν. Συνέ-